

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 4. september 2024 i ankesag

Sagl.nr. K 156/24

Anklagemyndigheden

mod

T

Født den [...] 1993

Advokat Marie Louise Frederiksen

Sermersooq Kredsret afsagde dom i 1. instans den 21. maj 2024 (kredsrettens sagl.nr. 1505/2023).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

T har påstået frifindelse.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Forklaringer

T og vidnet F har i det væsentlige forklaret for landsretten som i første instans.

T har supplerende forklaret, at han ikke ville spærres inde, og han spurgte, om han kunne komme på arbejde alligevel, og i den forbindelse sagde han kun: ”lad nu være med at være så åndssvag”. Han var lidt vred og halvt råbte, at han ikke ville spærres inde.

Han rejste sig og gik hen og pegede på betjentens ansigt og sagde, at han ikke ville spærres inde. Han brugte ikke armbevægelser, men pegede kun mod betjentens ansigt.

Han kørte sine hænder ned rundt om hovedet som vist, og det gjorde han, fordi der kom en masse betjente. Han regnede ikke med, at der skulle ske sådan noget.

Det blev en voldsom episode, da de andre kom.

Han pegede ikke på betjentens ansigt i lang tid, men gjorde det en gang i mellem.

Han har ikke sagt noget, der ligner de ord, der er gengivet i tiltalen. Han fremsatte ingen trusler, og medindsatte X har også hørt det. Han ville have X til at afgive forklaring, men det er ikke sket.

Han gik selv ind i cellen, da V bad ham om at falde til ro. Betjentene gik så ud og låste dørene.

F har supplerende forklaret, at episoden begyndte i fællesrummet i A7, hvor tiltalte spiste morgenmad.

Tiltalte reagerede voldsomt, først med upassende sprogbrug, og derefter truende adfærd og trusler. Tiltalte sagde ”skal vi slås”, ”bare vent” og ”vil banke dig, hvis du lukker mig inde”, ligesom tiltalte kom tæt på vidnets ansigt og spændte musklerne.

Det var i fællesrummet, at han sagde til tiltalte, at denne skulle gå til sin celle, og der begyndte tiltalte den ovenfor beskrevne adfærd. Adfærden stoppede ikke i fællesrummet. Vidnet ringede og spurgte, om tiltalte måtte komme til Beskæftigelsen, hvilket han ikke måtte. Tiltalte truede ham og gjorde ham bange. Han ringede så til afdelingsleder V for at høre, hvad der skulle ske med tiltalte. De var da fortsat ude i fællesområdet, hvor hele episoden fandt sted.

Foreholdt sin forklaring i kredsretten har han forklaret, at episoden skete i fællesrummet, og derefter kom tiltalte til sin celle, mens der var upassende sprogbrug, og hvor tiltalte også pegede på ham.

Da V kom, var vidnet og tiltalte i cellen. Herefter forklarede vidnet, at Han ringede til V, der kom, da de var på vej til cellen.

På anstalten bliver de ansatte, der har været med til en episode, bliver efterfølgende spurgt, om de har brug for en debriefing. Han skulle lave en rapport, da det var ham, der havde overværet episoden.

Det var første gang, at han oplevede en sådan episode. Han blev ikke bange, men hans adrenalin løb hurtigere.

Han og tiltalte talte grønlandsk sammen.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af kredsretten, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Det tiltrædes endvidere med samme begrundelse, som kredsretten har anført, at straffen er fastsat som sket.

Landsretten stadfæster derfor kredsrettens dom.

TH I K E N D E S F O R R E T:

Kredsrettens dom stadfæstes.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Carsten Busk

D O M

afsagt af Sermersooq Kredsret den 21. maj 2024

Rettens nr. 1505/2023

Politiets nr. 5505-97141-00053-21

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr-nummer [...] 1993

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 26. september 2023. Begæring om berømmelse og foretagelse med henblik på rettens stillingtagen til eventuel foranstaltningsændring er modtaget den 09. februar 2024.

T er tiltalt for overtrædelse af

Forhold 1

J.nr. 5505-97141-53-21

Kriminallovens § 37 — trusler mod nogen i offentlig tjeneste,

ved den 15. juni 2021 kl. ca. 14.05 i [...], på Anstalten for Domfældte, til den ansatte anstaltsbetjent, F, at have udtalt: "Passaagut? "Skal vi sloges" eller lignende, og "Unatassavak-kit" "Skal jeg tæske dig" eller lignende, hvorved han hos F fremkaldte alvorligt frygt for dennes liv, helbred eller velfærd.

Påstande

Anklagemyndigheden har fremsat påstand om, at T ikke idømmes yderligere foranstaltning, idet det har sit forblivende med foranstaltning idømt ved Grønlands Landsrets dom af 02. november 2018, og senest opretholdt ved Sermersooq Kredsrets beslutning af 21. februar 2022, der desuden påstås opretholdt uændret.

T har nægtet sig skyldig og fremsat påstand om frifindelse.

T har taget bekræftende til genmæle over for påstanden om, at den ved Grønlands Landsrets dom af 02. november 2018 idømte forvaring, senest opretholdt ved Sermersooq Kredsrets beslutning af 21. februar 2022, opretholdes uændret.

Sagens oplysninger

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaringer af T, og vidneforklaring af anstaltsbetjent F og anstaltsbetjent V.

Forklaringerne fremgår af retsbogen og gengives ikke i dommen.

Personlige oplysninger

T er ved Grønlands Landsrets dom af 02. november 2018 idømt forvaring på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under Kriminalforsorgen i Danmark uden længste tid. Foranstaltningen er senest opretholdt uændret ved Sermersooq Kredsrets beslutning af 21. februar 2022.

Det fremgår af udtalelse af 23. november 2023 fra Kriminalforsorgen blandt andet:

"Politidirektøren har anmodet om en udtalelse, der forholder sig til den indsattes tilstand og afsoningsmæssige forhold, herunder en vurdering af, hvorvidt det af hensyn til retssikkerheden må anses påkrævet, at pågældende fortsat er undergivet de idømte foranstaltninger, eller om de nu kan ophæves.

(...)

T har siden efteråret 2023 vist tegn på psykose, antaget at stamme fra traumer i opvæksten. Selvom hans tilstand ikke har nødvendiggjort ændringer i hans daglige rutiner eller udgangstilladelser på anstalten, har den forårsaget betydelig mistvivsel. På grund af denne tilstand er T blevet henvist til Psykiatrisk Afdeling R3 i Skejby, og han har indvilliget i indlæggelse i Danmark. Trods en generel efterrettelig og omgængelig opførelse, vurderes T som terapeutisk uegnet på grund af en dyssocial personlighedsstruktur, og der er ikke observeret personlighedsændringer, der tyder på en radikal forbedring under anstaltsopholdet. Derfor anses han fortsat for at være farlig, hvis han løslades. Der er i øjeblikket ikke behov for en ny risikovurdering af T, og der henvises derfor til den seneste fra 23. maj 2020.

Kriminalforsorgen i Grønlands vurdering er på denne baggrund sammenfattende, at hensynet til retshåndhævelsen fortsat i høj grad taler imod en ophævelse af foranstaltningen."

Af udtalelse af 27. oktober 2023 fra Kriminalforsorgen fremgår blandt andet:

"Konklusion

Der er tale om en nu 29-årig grønlandsk mand, som har været anstaltsanbragt i forvaring siden 13.08.2018. T afsoner for nuværende problemfrit, men hans psykiske tilstand forårsager mistvivsel hos ham selv. Således afventes det, at han kan overføres til Psykiatrisk Afdeling R3 i Skejby, når plads haves. Der ses ikke grundlag for, at T personlighedsmæssigt har ændret sig i en sådan grad, at han kan løslades. **Således konkluderes det, at der for nuværende ikke kan peges på en ændring af foranstaltningen"**

Af risikovurdering af 23. maj 2020 vedrørende tiltalte fremgår blandt andet:

"Risikovurdering og håndtering

Der forligger en tilstedeværelse af 14 risikofaktorer ud af 22 mulige. Risikoen for sædelighedskriminalitet vurderes at være HØJ. Der observeres ingen motivation for at indgå i et samarbejde omkring indsigt og erkendelse. Herudover ses en markant kognitiv, adfærdsmæssig og affektiv ustabilitet. Herudover ses ingen motivation for at deltage i et alkoholafvænningsprogram på trods af at det netop var en medvirkende og udløsende faktor i gerningsøjeblikket. Det vurderes, at risikoen for sædelighedskriminalitet ved ledsaget udgang er HØJ."

T har om sine personlige forhold forklaret, at han for nyligt er blevet meddelt, at han har fået plads på Psykiatrisk Afdeling i Skejby. Han rejser dertil den 23. maj 2024.

Sagsbehandlingstid

Ifølge anklageskriftet er forholdet under pådømmelse begået den 15. juni 2021. Anklageskriftet er modtaget ved kredsretten den 26. september 2023. Der fremgår ikke forhold, der indikerer, at det skyldes tiltaltes forhold, at sagen ikke er behandlet ved retten på et tidligere tidspunkt.

Rettens begrundelse og afgørelse

Om foranstaltningsændring

Efter indholdet af Kriminalforsorgens udtalelser af 23. november 2023 og 27. oktober 2023, hvoraf blandt andet fremgår, at hensynet til retshåndhævelsen fortsat i høj grad taler imod en ophævelse af foranstaltningen, hvilket efter rettens vurdering støttes af indholdet af risikovurderingen af 23. maj 2020, samt henset til at T har taget bekræftende til genmæle over for påstanden om, at foranstaltningen opretholdes uændret, finder retten, at der for fortsat er risiko for tilbagefald til ny ligeartet kriminalitet, at tiltalte derfor fortsat er til fare for andre, og at retshåndhævelsen kræver, at foranstaltningen opretholdes uden ændringer.

Thi bestemmes

Sermersooq Kredsrets dom af 13. august 2018, stadfæstet af Grønlands Landsret den 02. november 2018, opretholdes uændret.

Om skyldsspørgsmålet

Efter F's troværdige og sikre forklaring, der på alle de efter sagens faktiske forhold mulige punkter støttes af V's ligeledes troværdige forklaring, finder retten, at indholdet af disse uanset tiltaltes modstående forklaring kan lægges til grund for, hvad der fandt sted under hændelsen mellem F og tiltalte, og hvad der blev sagt i den forbindelse. Retten finder det herefter bevist, at tiltalte på grønlandsk og henvendt til F udtalte "skal vi slås" og "du kan bare vente dig" eller lignende, mens han pegede på F og udviste en aggressiv adfærd. Idet retten ikke finder, at tiltaltes udtalelser eller handlemåde hverken har eller har været egnet til at fremkalde alvorlig frygt for F's liv, helbred eller velfærd, findes tiltalte herefter i dette omfang skyldig i den rejste tiltale.

Om foranstaltningen

Idet tiltalte ved Sermersooq Kredsrets dom af 13. august 2018, der er stadfæstet af Grønlands Landsret den 02. november 2018, blev idømt tidsubestemt forvaring, hvilket senest er opretholdt uændret ved beslutning i nærværende sag, finder retten ikke grundlag for at idømme tiltalte yderligere foranstaltning.

Retten bemærker, at det forhold, at tiltalte umiddelbart efter episoden blev placeret i isolation i anstalten for domfældte i hvert fald ikke i en situation som den foreliggende, hvor retten ikke fastsætte yderligere foranstaltning, indebærer en risiko for overtrædelse af forbuddet mod dobbelt straf. Retten bemærker yderligere, at sådanne risici og langvarende sagsbehandlingstid alene kan få betydning for spørgsmål om foranstaltningsfastsættelsen og ikke kan tillægs betydning i forhold til vurdering af skyldsspørgsmålet, som er behandlet ovenfor.

Efter retsplejelovens § 480, stk. 1 betaler statskassen sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

T idømmes ikke yderligere foranstaltning.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Andreas G. Husum
Midlertidig kredsdommer

Den 21. maj 2024 kl. 10.00 holdt Sermersooq Kredsret offentligt retsmøde i retsbygningen

Midlertidig kredsdommer Andreas G. Husum behandlede sagen.

[...] og [...] var domsmænd.

[...] var tolk.

Reglerne i retsplejelovens § 42 og § 52, stk. 2 er overholdt.

Rettens nr. 1505/2023
Politiets nr. 5505-97141-00053-21

Anklagemyndigheden
mod
T
cpr-nummer [...] 1993
[...]

T forklarede på grønlandsk, der blev oversat til dansk ved tolk [...], at han husker episoden. Den gang forsøgte de at spærre ham inde i sin celle. Han ønskede ikke at blive spærret inde, så han diskuterede med F, men han husker ikke at have truet ham, eller sagt de ord, som fremgår af anklageskriftet. De blev ved med at diskutere, og F trykkede på alarmen, hvorefter der kom yderligere personale til stede. Han lod sig derefter placere i sin celle. Han blev efterfølgende placeret i den lukkede celle, hvor han var i 7 – 9 dage. Under selve hændelsen var det kun ham og F, der var til stede. De diskuterede over, at F ville spærre tiltalte inde i cellen, hvilken tiltalte ikke ville. Baggrunden var, at tiltalte ikke var kommet til beskæftigelse. Der har ikke tidligere været praksis for, at man blev spærret inde i sin celle, som følge af at være udeblevet fra beskæftigelse, men sådan er det blevet. Det er korrekt at tiltalte ikke kom til beskæftigelse, da han var forsinket. På det tidspunkt var det almindeligt, at man kunne deltage, selvom man var forsinket. Ansvar for at komme til tiden ligger hos tiltalte selv. Der var en anden person i nærheden under episoden - i en anden celle - X, der hørte, hvad der skete. Tiltalte kender ikke X's efternavn. X er en ældre mand. Tiltalte har nævnt for politiet, at X havde overhørt episoden. Tiltalte ved, hvor hans grænse er, og han brugte

ikke de ord over for F. Afhøreren den gang sagde, at tiltalte og X måske var venner, så afhøreren troede ikke på tiltalte. Han ved ikke, om der var andre betjente til stede.

Forklaringen blev gengivet på dansk og oversat til grønlandsk ved tolk [...]. T vedstod forklaringen.

Anstaltsbetjent F mødte som vidne og blev gjort bekendt med vidnepligten og vidneansvaret.

F forklarede på dansk blandt andet, at han var elev ved anstalten da episoden fandt sted, og at han nu er anstaltsbetjent. Det startede med, at når en anbragt ikke kommer til beskæftigelse, lukkes vedkommende inde på sin egen celle. Tiltalte var ikke kommet til beskæftigelse, hvorfor det blev besluttet, at han skulle lukkes inde. Vidnet kom til afdeling A7 for at forklare tiltalte, at han skulle lukkes inde. Tiltalte svarede, at han skulle til beskæftigelse, men det var allerede besluttet, at han ikke skulle deltage. Tiltalte brugte upassende sprogbrug og havde en truende adfærd. Han sagde, at hvis de låste ham inde, ville der ske frygtelige ting, spurgte om de skulle slås, og sagde, at hvis de låste ham inde, ville han blive aggressiv. Han gentog det flere gange. Han rejste sig fra den stol, han sad på, og pegede på vidnets ansigt, mens han sagde de forskellige ting. Vidnet forsøgte at forklare, hvorfor tiltalte skulle låses inde. Vidnet ringede også til Beskæftigelsen og spurgte, om tiltalte alligevel kunne deltage, hvilket blev afvist, hvorfor tiltalte skulle låses inde på sin celle. Vidnet og tiltalte talte sammen i fællesområdet på A7, hvor tiltalte spiste morgenmad. Det var afdelingslederen og Beskæftigelsen, der havde besluttet, at tiltalte skulle låses inde. Det var kun i fællesrummet, at episoden fandt sted. Tiltalte gik selv til sin egen celle og fortsatte sprogbrugen mod vidnet. Vidnet ringede til afdelingslederen V, der sammen med to andre betjente kom og hjalp med at få tiltalte placeret i sin celle. Tiltalte sagde [forklaret på grønlandsk og oversat ved tolk [...]] ”du kan bare vente dig”, ”lukker du mig inde vil jeg banke dig”, ”skal vi slås” og ”kom nu” gentagende gange, og spændte sine muskler. Under episoden følte vidnet adrenalin i kroppen, og han rystede som følge heraf, da han måtte være klar på, at tiltalte måske kom mod ham. Han var elev og havde ikke mange erfaringer med det. Han trykkede ikke på alarmen; han ringede til V, der kom. Tiltalte kom ikke truende mod ham, men fremsatte kun truslerne verbalt, idet han dog pegede på vidnet og spændte sine muskler og kom tæt på vidnet. Tiltalte blev efter episoden placeret i isolation. Episoden fandt sted efter kl. 13.00, hvor der var beskæftigelse. Betjentene henter normalt de anbragte, der er klar til beskæftigelse, og opfordrer de andre til at komme med. Tiltalte havde været på sin celle og ønskede ikke at komme til beskæftigelse. Han kom først ud og begyndte at spise efter. Det er normalt, at dem der ikke hører beskeden, låses inde på deres celle igen. Vidnet ringede til Beskæftigelsen for at høre, om tiltalte måtte deltage, selvom han ikke var kommet med i første omgang. Dette afviste Beskæftigelsen. Det var afdelingslederen, der traf beslutning om isolationsanbringelse.

[...]

Anstaltsbetjent V mødte som vidne og blev gjort bekendt med vidnepligten og vidneansvaret.

V forklarede på dansk blandt andet, at episoden foregik på den afdeling, hvor tiltalte var. Det var tiltalte, der var blevet sur, fordi han skulle lukkes inde på sit værelse. Han havde beskæftigelsesvægning. Han skulle have mødt til beskæftigelse kl. 13.00, hvilket han ikke gjorde,

hvorfor han skulle lukkes inde. Vidnet var selv med til at lukke tiltalte inde og sagde, at tiltalte skulle slappe af. Vidnet kom til stede, fordi F kaldte efter hjælp. Han husker ikke, om F kaldte over radioen eller kom op til kontoret. Tiltalte var ret sur på F, og han svingede med armene. Vidnet var ikke i tvivl om, at tiltalte var sur på F. Det var vidnet, der lukkede tiltalte inde. Han husker ikke, om tiltalte efterfølgende kom i isolation. Vidnet har ikke hørt noget af det, som tiltalte skulle have sagt til F. Han husker, at tiltalte på en truende måde sagde, ”du kan bare vente dig” og ”vi kan også bare tage den her” eller lignende. F skulle vente sig, til han og tiltalte mødtes ude i det fri. Han husker dog ikke de konkrete ord, så det var mere indholdet, der var i den stil. Han talte lige efter episoden med F, hvor de talte om blandt andet, hvordan F havde det. De har ikke talt sammen om episoden op til retsmødet.

Forklaringen blev gengivet på dansk. V vedstod forklaringen.

[...]

Sagen sluttet.

Retten hævet kl. 11.51.

Andreas G. Husum
Midlertidig kredsdommer